

Nutidens lederskabsbegreb

- Kærlighed
- Konsekvens
- Kompetence
- Ansvarlighed

Opgør med lederskabsmyterne

Da jeg havde hund tilbage i 1980'erne, lærte jeg til træning, at det var vigtigt, at hunden kendte sin plads nederst i familien. Den skulle først spise, når resten af familien havde spist, og vi måtte aldrig lade den vinde en trækkeleg. På den måde kunne jeg sikre mit lederskab. Hunden måtte på ingen måde vise utilfredshed med tingenes gang ved at knurre eller vise tænder. For så var den aggressiv.

Reglerne var enkle og lige til, så de med det samme rodfæstede sig i hundeverdenen hos både trænere, instruktører og hundeejere. De blev de almindelige opdragelsesregler og redskaber til at styrke hundeejerens lederskab.

Den amerikanske adfærdsterapeut John Rogerson, der har udarbejdet disse regler, har selv udtalt, at reglerne blev skabt med formålet at korrigere meget svær problemadfærd hos hunde, som ejeren kun havde lidt eller ingen kontrol over. Hunde, der opførte sig aggressivt over for de mennesker, de levede sammen med. Reglerne er altså ikke lavet til anvendelse på almindeligt velfungerende hunde eller som præventivt middel. Og de har intet at gøre med studier af ulve. Så hvorfor holder vi så firkantet fast i dem?

Myte 1: ”Lad ikke hunden spise, før alle i familien har spist færdig, fordi den højst rangerende manifesterer sit lederskab ved at spise først...”

Studier af ulve i naturen har faktisk vist, at hvalpene altid spiser først. Forældrene spiser kun først, hvis byttedyret er lille. Eller hvis der hersker ekstrem fødeknaphed.

Det er svært at bruge dette argument i vores civiliserede verden, hvor vi ikke kan prale af at lide af fødeknaphed. Derfor holder argumentet om indflydelse på din status som leder ikke.

En lille sidegevinst ved at lade hunden spise før familien er faktisk, at hunden tigger mindre ved bordet, når familien spiser. For på det tidspunkt vil den ligge mæt og tilfreds i sin kurv for at fordøje sin mad.

Selv underlegne individer har lov til at sige fra i en flok. Dette er ikke tegn på aggression eller forsøg på at overtage lederrollen.

GIV MIG DIT KØDBEN!

– OM HUNDENS ZONER

Hunde har forskellige ejerskabszoner. Det er både individuelle og zoner, der gælder for hele flokken. En zone er et område, som hunden forsvarer mod konkurrenter. Mennesker kan ofte mistolke et zoneforsvar som rangkamp. Afhængig af hunderace er der stor forskel på zonens størrelse og intensiteten, som hunden forsvarer den med.

Hundes zoner er generelt uønsket hos familiehunde. Derfor er der formentlig avlet mod at hæve hundens grænse for, hvornår den forsvarer sig. Alligevel kan man opleve, at nogle hunde viser kraftigt zoneforsvar over for andre hunde og ikke mennesker. Det sidste kan skyldes, at en vellykket tidlig indlæring har lært hunden, at den ikke skal se mennesket som en konkurrent.

Hunden har ret til sin zone

Princippet i zoneforsvaret er medfødt, men respekten for andres zoneforsvar skal indlæres. Det sker i hvalpens tidlige liv sammen med sin mor og søskende.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at set med hundens øjne har den ubetinget ret til sin zone. Freddy Worm Christiansen har i sin bog ”Hundes og ulves adfærd” beskrevet de forskellige zoner udførligt. Her er en oversigt over de zoner, jeg synes er de vigtigste i forhold til vores familiehunde:

- **Individzone – hundens personlige zone** (oftest ½-2 meter). Den viser, hvor tæt fremmede bør komme, inden hunden føler sig truet
- **Kropszone** – (helt tæt på kroppen). Den viser, hvor tæt velkendte individer bør komme

- **Liggepladszone** – viser, hvor tæt man kan nærme sig hundens liggeplads
- **Fødestykkezone** – viser, hvor tæt man kan nærme sig hundens mad
- **Bytteforsvarszone** – viser, hvor tæt man bør nærme sig hundens nedlagte bytte (kan fx. være legetøj)
- **Flokkforsvarszone** – viser, hvor tæt fremmede bør nærme sig flokken uden for sit eget territorium (her kan flokken bestå fx. af ejer og hund, hvor hunden forsvarer ejeren imod andre hunde)

Hundens ”private ejendomsret”

For mange familier, især med børn, er det naturligt vigtigt, at hunden ikke er truende, når den spiser eller ligger med legetøj (fødestykke- og bytteforsvarszonerne). Derfor har rådet fra hundetrænere i mange år været at tage maden fra hunden et par gange, mens den spiser. På den måde skulle den lære at acceptere, at mennesket bestemte over dens mad.

Det er dog en helt naturlig adfærd for hunden at spise i ro og mag. Ved at tage maden fra den undervejs, bryder vi med den adfærd og krænker, hvad vi kunne kalde hundens ”private ejendomsret”. Hvis vi tager maden fra hunden, vækker vi for alvor dens mistillid, forværrer vores lederskab ved ikke at respektere dens zoner og opnår netop det modsatte, nemlig at gøre situationen problematisk. Resultatet kan være, at hunden griber til sit naturlige hunde- og kropssprog, fordi den i denne situation ikke har tillid til sin ejer. Den vil med andre ord vise tænder, knurre og måske endda lave en bidmarkering, men husk: Det har intet at gøre med, at hunden er aggressiv.

Løsningen er derfor lige det modsatte: At give hunden ro og respekt omkring spisesituationen og dens zone, så den ikke føler konkurrence om maden og grund til at vogte over den.

HUNDENS SPROG

Alle hunde er født med hundesprog, men deres sprog skal udvikles og vedligeholdes hele livet igennem. Hvalpe skal lære, hvornår og hvor meget de skal bruge de forskellige signaler. Det lærer de både sammen med andre hunde og mennesker.

Sproget har primært to funktioner. Det er enten til at bede om mere plads (afstandsøgende) eller til at invitere tættere på (afstandsmindskende). Og det bygger primært på mimik, kropssignaler og fagter vha. kroppen (heriblandt lugte og lyde). Faktisk helt op til 95 %!

Hunde er sociale dyr, der lever i flok. For at kunne fungere i flokken og samarbejde (bl.a. på jagt), har hunde udviklet et kompliceret kommunikationssystem. Hundens tænder og kæber er beregnet til at dræbe byttedyr, der er betydeligt større og stærkere end hunden selv. Og de kan nemt dræbe eller såre hinanden. Hvis de konstant er i konflikt med hinanden, vil det gøre floklivet uudholdeligt. Ved at såre hinanden, vil de samtidig udsætte sig selv og resten af flokken for fare fra udefrakommende trusler som andre vilde dyr.

Formålet med hundesprog er derfor at:

- true hinanden i stedet for at slå
- blive skræmt i stedet for at bide og
- demonstrere i stedet for at skade

Formålet med hundesprog er at undgå konflikter. Her viser Gaja (th) at hun er underlegen til Loke (tv) så deres leg kan begynde uden spændinger.

Hunde kommunikerer og studerer

Hundene kommunikerer med os hvert øjeblik, hver dag. Og de studerer vores kropssprog! De kommunikerer selv ved kropssignaler, og er derfor eksperter i at aflæse dem hos andre. Vi skal derfor være opmærksomme på, hvad vi siger med fagter og mimik - og ikke kun ord.

Kender du tilfældet, hvor din hund er løbet væk? Hvor du kalder, men hvor hunden ikke kommer? Du bliver mere og mere hidsig og råber, at den skal komme. Selvom ordene siger „kom til mig“, skriger hele kropssproget „bliv væk“, med vredt blik, armene demonstrativt placeret i siden og foroverbøjet overkrop.

ER ”ULVELEG” GODT FOR DIN FAMILIEHUND...?

Mennesket har i tusindvis af år avlet hunde med bestemte egenskaber. Enten for at skabe den bedste jagthund, hyrdehund, vagthund eller vandhund. Eller for at skabe hunde med et særligt udseende – med kort, lang, krøllet, glat pels, korte ben, lange ben...

Alligevel er der stadig ca. 80% af hundenes forfader, ulven, tilbage i familiehundenes adfærd. Det bør du tage højde for i din leg med din hund.

Inde bag det skikkelige ydre gemmer familiehunden på samme jagtadfærd som ulven. Det betyder, at vi som hundeejere står over for nogle instinkter, som vi skal lære at håndtere, så vi får en rolig og afbalanceret familiehund. En vellykket håndtering starter med den rette leg.

”Den synes, det er så sjovt at løbe efter bolden...”

For at „brænde krudt af” på vores hunde i dagligdagen, kaster mange af os bold eller pind med hunden. Den suser gladelig af sted for at fange bolden og komme tilbage med den. Og hunden er straks klar på endnu en tur. Ved første øjekast virker hunden meget tilfreds med legen. Det er den såmænd også, fordi denne type af leg taler til dens indre ulv.

Jagten efter bolden aktiverer din hund, men den fremkalder samtidig en reaktion, der ikke er hensigtsmæssig, hvis du vil bevare en rolig hund.

SJOVE LEGE MED DIN HUND

Jeg elsker at lave små lege med hundene, som udfordrer dem både mentalt og fysisk. Er legene så samtidig billige eller endda gratis, er det endnu bedre!

Ved alle lege gælder følgende regler:

- Du skal sikre, at spillet er så let, at hunden får succes første gang. Det er vigtigt for at fastholde motivationen. Herefter kan sværhedsgraden øges.
- Din hund skal primært bruge sin snude og mund til at løse opgaverne. Ikke poterne. Det er mere mentalt krævende for hunden at bruge snude og mund. Hjerne frem for muskler! Hvis hunden bruger poterne, løfter du spillet væk, og sætter det ned igen med det samme.
- Du skal ikke sige „nej“. Efter et par gange finder hunden hurtigt ud af at bruge snuden.
- Alle spil er arbejdsredskaber, som skal pakkes væk efter brug; de må ikke efterlades hos hunden uden opsyn.

Her får du 10 gode, udfordrende og billige lege til din hund:

Vasketøjskurv-legen

Du skal bruge:

En vasketøjskurv, godbidder eller foderpiller og evt. puder.

Sådan gør du:

Læg vasketøjskurven ned, smid godbidder ind i den og lad hunden gå ind i „det mørke hul“ efter godbidderne.

Til en start holder du vasketøjskurven fast, så den ikke bevæger sig. Jo mere fortrolig hunden bliver med øvelsen, desto mere kan du slippe, så kurven også begynder at bevæge sig, når hunden kravler ind.

Hvis din hund er bange for at gå ind, skal du lægge godbidderne på kanten af indgangen, og igen: Jo mere fortrolig hunden bliver med at kravle ind i hullet, desto længere kan du kaste godbidderne ind. Bliver det for nemt, kan du kaste forskellige puder og bamser ind i vasketøjskurven, så hunden skal lede længere for at finde frem til godbidderne.

